

Naujienlaiškis Nr.11 2020 m. spalio

LIFE projektu „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ LIFE 14 CAP/LT/000008 siekiama ugdyti Lietuvos gebėjimus pateikti kokybiškas paraiškas pagal LIFE programą bei geriau išnaudoti LIFE programą remiant vykstančius ir baigtus projektus.

KVIEČIAME SUSIPAŽINTI SU LIFE PROGRAMOS AKTUALIJOMIS

ŠIAME NUMERYJE

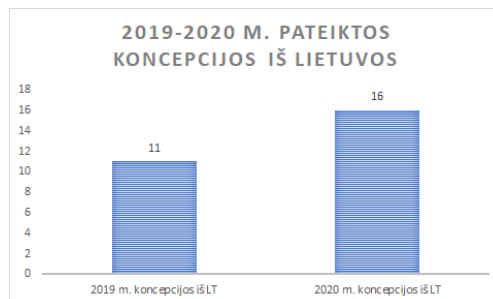
EK buvo pateikta daugiau nei 1500 LIFE programos koncepcijų!

Pagal LIFE aplinkos paprogramę kvietimas dalyvauti „tradiciniuose“ projektuose baigėsi 2020 m. liepos 14 ir 16 dienomis. Iš visos Europos Sąjungos buvo pateikta daugiau nei 1500 koncepcijų, iš jų 56 proc. aplinkos ir išteklių efektyvumo srityje, 28 proc. – gamtos ir biologinės įvairovės, 16 proc. – aplinkos valdymo ir informavimo. Bendra preliminari šių projektų vertė yra 5,1 milijardas eurų, iš ES tikimasi gauti 2,8 milijardus eurų. Sėkmingai pateiktų koncepcijų autoriai bus informuoti š. m. lapkričio mėnesį ir pakviesti iki 2021 m. vasario mėn. pateikti pilnas paraiškas.

Išaugo iš Lietuvos pateiktų LIFE programos koncepcijų skaičius!

Lietuvos įmonės ir įstaigos EASME agentūrai pateikė 9 LIFE aplinkos ir išteklių efektyvumo srityje projektų koncepcijas (8 – atliekų ir išteklių efektyvumo srityje, 1 – vandens srityje), 4 LIFE projektų koncepcijas gamtos ir biologinės įvairovės prioritetinėje srityje bei 3 –

aplinkos valdymo ir informavimo srityje. Iš viso LIFE programai pateikta 16 koncepcijų iš Lietuvos – tai žymiai daugiau nei ankstesniais metais, o bendra preliminari šių projektų vertė, numatyta gamtos išsaugojimo, technologinių sprendimų demonstravimui ir elgsenos pokyčių veikloms, yra 47 mln. eurų.

Dėl Lietuvos bendrojo finansavimo

Iki liepos 15 d. Aplinkos ministerijai buvo pateiktos 3 paraiškos dėl bendrojo finansavimo skyrimo LIFE programos Klimato paprogramės projektams finansuoti ir 1 integruotojo projekto paraiška. [Preliminarus finansavimas](#) skirtas Lietuvai aktualioms 3 vadovaujamiems projektams: 2 tradiciniams Klimato paprogramės projektams ir 1 integruotajam projektui.

- psl 1** LIFE koncepcijos
- psl 1** Dėl Lietuvos bendrojo finansavimo
- psl 1** Klimato paprogramės kvietimas
- psl 2** Įvykę LIFE renginiai
- psl 2** Apie vykstančius LIFE projektus Lietuvoje

Klimato paprogramės kvietimas

Vakar, spalio 6 dieną, baigėsi LIFE klimato paprogramės kvietimas. EASME agentūrai buvo pateiktos 5 paraiškos, kuriose yra numatyti partneriai iš Lietuvos – tai taip pat didžiausias kada nors buvęs paraiškų skaičius. Vienam projektui numato vadovauti koordinuojantysis partneris iš Lietuvos. Klimato LIFE projektus pasirošę vykdyti tiek verslo įmonės iš Lietuvos, tiek nevyriausybinės organizacijos bei mokslo įstaigos ir kt.

Lietuvos institucijos, norinčios aktyviai prisidėti prie Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano įgyvendinimo, EASME agentūrai pateikė LIFE integruotojo projekto koncepciją pirmajam vertinimo etapui.

Projektą „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ Nr. LIFE14CAP/LT/000008 finansuoja Europos Sąjungos LIFE programa

Kontaktai: <http://lifeprojektai.lt/>; Tel. + 370 650 542 99; El. paštas: info@lifeprojektai.lt

Naujienlaiškį galima užsisakyti <http://lifeprojektai.lt/>

apva Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra

Įvykę renginiai

• LIFE praktinis seminaras

Birželio 9 d. vyko projekto „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ kartu su Lietuvos švariųjų technologijų klasteriu suorganizuotas renginys „LIFE praktinis seminaras“. Seminaro metu, pateikiant konkrečius pramonės įmonių, paslaugų ar technologijų atvejus, buvo apžvelgta LIFE paraiškos koncepcija: sprendžiamos aplinkosauginės problemos pristatymas, veiklų ir rezultatų loginis išdėstymas, projekto tvarumo atskleidimas, rekomenduojama partnerystė, LIFE pilotinių ir demonstracinių projektų pavyzdžiai, 2020 metams palengvintos finansavimo taisyklės. Patarimais dalinasi Enviropea konsultacinės firmos ekspertai, kasmet padedantys parengti apie 30 LIFE paraiškų Prancūzijoje.

• [Seminaras LIFE integruotojo projekto rengėjams](#)

Rugsėjo 24 d. vyko seminaras LIFE IP projekto „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ rengėjams, kurio metu belgų projekto BE Reel! koordinatorių E. Deruwe dalinosi projekto įgyvendinimo patirtimi. Pasak eksperto, iki 2050 m. visi pastatai turi būti A klasės, o tai reiškia, kad reikalingos didžiulės investicijos. Šis 7 metų LIFE IP projektas pritraukė 250 milijonų investicijų, reikalingų infrastruktūrai. Be to, renginio metu PEDAL Consulting CEO Robert Miskuf dalinosi išvalgomis ir pasiūlymais, kaip pagerinti rengiamo LIFE integruotojo projekto koncepciją. Ekspertas pabrėžė, kad koncepciją reiktų papildyti KPI viešinimo indikatoriais. Be to, užakcentavo svarbiausias datas: koncepcijos pateikimas iki spalio 6 d., pilnos paraiškos iki 2021 m. kovo mėn. Tačiau nereiktų laukti termino pabaigos,

geriau pilną paraišką turėti 2021 m. sausio mėn., kad liktų laiko pataisymams ir paraiškų surinkimui. Užbaigdamas savo pristatymą, ekspertas patarė po projekto nusimatyti 5 metų terminą papildomiems KPI pasiekti.

Apie vykstančius LIFE projektus Lietuvoje

NutriBiomass4LIFE

2018 m. buvo pradėtas vykdyti LIFE projektas „Žiedinės ekonomikos modelis didelėms miestams – vandenvalos dumbblas ir biomasės pelenai į biomasę – biomasė į atsinaujinančią energiją“. Projekte dalyvauja UAB „Pageldynių plantacija“, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, Švedijos žemės ūkio mokslų universitetas (SLU), UAB „Vilniaus vandenys“, UAB „Kirtimų katilinė“. Projekto NutriBiomass4LIFE tikslas - sukurti ir įdiegti parodomąjį didelių miestų pilno ciklo žiedinės ekonomikos modelį, skirtą miestuose susidarantių gamybos ir veiklos atliekų, kurios turi daug vertingų maistinių medžiagų – municipalinio vandenvalos nuotekų dumblo ir biomasės pelenų – pilnam panaudojimui biomasės auginimui ir tolimesnei šios biomasės konversijai į atsinaujinančią išteklių energiją miestams. Parodomasis žiedinės ekonomikos modelis yra diegiamas Vilniaus mieste vykdomo projekto patirties pagrindu. Didžiausioje Lietuvoje Vilniaus nuotekų valykloje susidaro apie 20–25 proc. viso šalies nuotekų dumblo, iš kurio per metus išgaunama apie 30 tūkst. tonų sausinto dumblo, o specialia įranga atliekas galutinai išdžiovinus, lieka apie 9 tūkst. tonų sausų medžiagų. Nors nuotekų dumbblas jo apdorojimo metu jau panaudojamas

elektros gavybai, tačiau didžioji dalis susidarantių atliekų turi būti tinkamai utilizuojamos.

Didžioji dalis UAB „Vilniaus vandenys“ nuotekų valykloje susidarantių ir išdžiovinotų dumblo projekto NutriBiomass4LIFE dėka panaudojama energetinių želdinių tręšimui. Per trejus metus anglies dvideginio patekimą į aplinką planuojama sumažinti 42 tūkst. tonų, o tai maždaug tiek, kiek per metus iškvepia beveik 200 tūkstančių Vilniaus gyventojų. Numatyta, kad iki 2022 metų kovo džiovinotų dumblo iš Vilniaus nuotekų valyklos ir medienos kuro pelenais iš UAB „Kirtimų katilinė“ bus patręšta iš viso net apie 1,8 tūkst. hektarų biomasės želdinių ir plantacinių miškų. Po biodujų gamybos, džiovinantame nuotekų dumble lieka apie 30 proc. organinės anglies, kuri tręšimo metu yra išsaugojama dirvožemyje. Be to, medžiai yra natūraliausias ir efektyviausias anglies dvideginio sugėrimo mechanizmas. Siekiant nekonkuruoti su maisto gamyba, biomasės želdiniai ir plantaciniai miškai yra įveisiami nederlinguose dirvožemiuose, kur jų biomasės priaugis nėra pakankamas. Nederlinguose dirvožemiuose įveistų biomasės želdinių tręšimas nuotekų dumblu dėl maistinių medžiagų gausos gali reikšmingai padidinti biomasės priaugius ir paskatinti nederlingos žemės savininkus imtis šios veiklos.

Projekto metu numatoma įveisti 900 ha naujų biomasės želdinių 60 km spinduliu aplink Vilniaus m. Įgyvendinant projektą jau įveista 415 ha biomasės želdinių, o tręšimui panaudota virš 10 tūkst. t džiovinotų nuotekų dumblo ir 1,1 tūkst. t medienos kuro pelenų. Nuotekų dumblą tręšimui naudojant šiuose želdiniuose užauginta biomasė ateityje galės būti panaudojama Vilniaus m. gyventojų šildymui – atsinaujinančios energijos gamybai. Taip probleminei atlieka – nuotekų dumbblas – sugeriant didelį kiekį CO₂ virs šiluma miesto gyventojams. Siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos, po projekto įgyvendinimo bus siekiama beveik visą Lietuvoje susidaranti džiovinotą nuotekų dumblą panaudoti biomasės auginimui.

KITAME NUMERYJE!

Apie LIFE projekto metu Lietuvoje sukurtą prototipą upėje pjaunantį makrodumbliaus.

Lietuvos LIFE projekto „[LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje](#)“ grupė padeda galimiems pareiškėjams: teikia konsultacijas, samdo ekspertus, organizuoja teminius ir mokomuosius seminarus, rengia metodinę medžiagą. [Kviečiame kreiptis!](#)

Projektą „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ Nr. LIFE14CAP/LT/000008 finansuoja Europos Sąjungos LIFE programa

Kontaktai: <http://lifeprojektai.lt/>; Tel. + 370 650 54 299; El. paštas: info@lifeprojektai.lt

Naujienlaiškį galima užsisakyti <http://lifeprojektai.lt/>

apva Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra